



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Ljubljana, 6. november 2018

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Odbor za zdravstvo

Dr. Franc Trček, predsednik

ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA ZDRAVSTVO

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za zdravstvo:

»Stanje in aktivnosti na področju izvajanja dejavnosti obravnave otrok s prirojenimi srčnimi napakami«

I.
Obrazložitev:

V slovenskem zdravstvu smo vse od mandata prejšnje vlade priča katastrofalnim razmeram, ki so najbolj prizadele najbolj ranljivo skupino ljudi, otroke s prirojenimi srčnimi napakami. Program otroške kardiologije v UKC Ljubljana je tudi program, ki je doživel strokovno mednarodno presojo, ki je v zgodovini slovenskega zdravstvenega sistema še nikoli prej ni bilo.

Težave otroškega kardiokirurškega program v UKC Ljubljana se vlečejo že deset let. Odhod vodje programa otroške srčne kirurgije zaradi bolezni 2004 in zmanjšanje števila operativnih posegov s področja otroške srčne kirurgije na manj kot 100 na leto, sta povzročila prvi pretres. Za rešitev tega problema je vodstvo uprave UKC Ljubljana s pomočjo ministrstva za zdravje hitro angažiralo tujega otroškega srčnega kirurga iz Bratislave, ki se je vključil v otroško srčno kirurgijo UKC LJ in dejavnost otroške srčne

kirurgije se je nadaljevala. V naslednjih treh letih se je program stabiliziral in večino posegov na področju otroške srčne kirurgije so opravili v Ljubljani. Ko je kirurg iz Bratislave zapustil UKC LJ, vzrok naj bi bil, da več ni imel podpore vodstva ustanove, je nastala praznina na področju kirurgije. UKC LJ je angažiral novega kirurga iz Izraela.

Januarja 2012 je bilo objavljeno Poročilo notranje revizije, ki je razkrilo, da naj bi gostujoči izraelski kardiokirurg več let operiral brez zdravniške licence, za svoje delo pa naj bi prejemal absurdno visoke honorarje, plačevali so mu preko avtorskih pogodb, svojega znanja ni prenašal na domača kirurga...

Maja 2013 pa je bilo objavljeno Poročilo Komisije za preprečevanje korupcije, ki je potrdilo ugotovitve Poročila notranje revizije, ter nanizalo številne druge nepravilnosti. V Poročilu KPK je bilo jasno zapisano, da gre za znake korupcije, ki sta jih vztrajno zavračala takratni generalni direktor UKC Ljubljana mag. Simon Vrhunc in takratna strokovna direktorica UKC Ljubljana prof. dr. Brigita Drnovšek Olup. Simon Vrhunc je javnost prepričeval, da je uprava delovala izključno v interesu bolnih otrok.

Zaradi zaznanih anomalij, nestrokovnosti in tudi slabih odnosov v izvajanju otroške kardiokirurgije je ministrstvo za zdravje 3. julija 2013 odredilo Upravni nadzor nad izvajanjem programa otroške srčne kirurgije. Zdravniška zbornica Slovenije pa je za ta strokovni nadzor vključila tudi mednarodne strokovnjake, ki so izvršili nadzor za obdobje od leta 2007 -2014.

Cilj strokovne presoje služb otroške kardiokirurgije je bil analizirati in opredeliti morebitne pomanjkljivosti v dejavnosti otroške kardiokirurgije v obdobju med letoma 2007 in 2014.

Ugotovitve izrednega strokovnega nadzora so predstavili javnosti v začetku septembra 2015. Nadzorna komisija je takrat ugotovila kadrovske pomanjkljivosti in pomanjkljivosti v poklicni kulturi, ki so odgovorne za slabšanje storitev otroške kardiokirurgije v UKC Ljubljana.

Komisija je ugotovila naslednje: majhno število kirurških posegov na leto v dejavnosti otroške kardiokirurgije v Ljubljani, pomanjkanje zanesljivega vnosa podatkov v register EACTS in pomembna odstopanja od mednarodno objavljenih smernic in standardov oskrbe v otroški kirurgiji z vprašljivimi rezultati kirurških posegov. Zato je komisija sklenila, da je bila varnost otroških bolnikov v dejavnosti otroške kirurgije v Sloveniji v obdobju med letoma 2007 in 2014 resno ogrožena.

Mednarodno strokovna komisija je v poročilu tudi zapisala, da je zaradi nezadovoljstva z neoptimalnim režimom dejavnosti otroške srčne kirurgije in številnih skrbi, veliko število zdravnikov podpisalo peticijo, naslovljeno na Komisijo RS za medicinsko etiko. Zaskrbljenost je narasla do tolikšne mere, da so decembra 2013 zdravniki, zaposleni na otroški intenzivni terapiji, poslali dopis Komisiji RS za medicinsko etiko. V njem so zapisali, da je dejavnost otroške srčne kirurgije dosegla tako vprašljivo kakovost, da ne morejo več etično sodelovati z otroško srčno kirurgijo UKC Ljubljana kot tako organizacijo.

Na omenjeno mednarodno poročilo in na nevzdržne razmere v programu otroške kardiologije smo predlagatelji prvič opozorili že v mesecu novembru 2015 s sklicem izredne seje Odbora za zdravstvo.

Na omenjeni seji je bilo s strani ministrstva, Zdravstvenega sveta in takratnega vodje takratnega programa otroške srčne kardiokirurgije v UKC LJ zagotovljeno, da je v danem trenutku program varen in kakovosten.

V začetku leta 2016 so člani parlamentarnega Odbora za zdravstvo prejeli Strategijo obravnave otrok in odraslih s prirojeno srčno napako v UKC Ljubljana 2016 – 2025 (v nadaljevanju: Strategija). Strategija naj bi bila pripravljena na podlagi zahteve Zdravstvenega sveta in ministrstva za zdravje in na podlagi poročila mednarodne komisije iz leta 2015.

V Strategiji sta bila med drugimi zapisana tudi dva ključna strateška cilja, ki sta dobila zeleno luč ministrstva za zdravje. In sicer:

- Partnerska povezava z zunanjo inštitucijo. Namen: nadaljevanje obravnave pacientov v UKC Ljubljana s tujimi kirurgi in zagotavljanje pripravljenost otroškega srčnega kirurga 24/7; trening slovenskih kirurgov in drugih strokovnjakov;
- Ustanovitev Nacionalnega centra. Namen: razviti in nenehno izboljševati celostno prenatalno in postnatalno obravnavo bolnikov s prirojeno srčno napako.

Ker so se v okviru programa pojavljale večje nejasnosti, kasneje tudi v javnost prispele informacije o posameznih tragičnih dogodkih, zaradi morebitne malomarnosti strokovnih sodelavcev v programu otroške kardiologije, smo predlagatelji konec leta 2016 ponovno zahtevali sklic nujne seje Odbora za zdravstvo na temo neurejenih razmer na otroški kardiokirurgiji. Ministrstvo za zdravje je potrdilo, da podpirajo vzpostavitev nacionalnega centra za obravnavo otrok in odraslih s prirojeno srčno

napako v okviru UKC Ljubljana. Na tej seji sta ministrstvo za zdravje in UKC Ljubljana zagotovila, da je program urejen optimalno, je kakovosten in zagotavlja polno oskrbo bolnikov.

V drugi polovici leta 2016 je program otroške kardiologije pretresel nov tragičen primer, ki je pripeljal do strokovnega nadzora in zahteve vodstva UKC Ljubljana po razrešitvi takratnega strokovnega direktorja Pediatrične klinike iz krivdnih razlogov, eden izmed strokovnih sodelavcev pa naj bi dobil opozorilo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi.

Po dogodkih se je oglasila tudi predsednica Zdravniške zbornice Slovenije, ki je v izjavi za medije dejala, da so v zadnjem pol letu 2016 prejeli več prijav, ki se nanašajo na obravnave bolnikov na Pediatrični kliniki UKC Ljubljana. Opozorila je tudi, da če bi na UKC Ljubljana uresničili priporočila v okviru nadzora nad programom otroške srčne kirurgije, bi danes imeli na kliniki urejene razmere.

Zaradi nenehnih sporov in afer v programu, zaradi katerih so odhajali številni slovenski strokovnjaki, in ker UKC Ljubljana naj ne bi izpolnil cilja ustanovitve inštituta za zdravljenje otrok s prirojenimi srčnimi napakami, se je prejšnja vlada odločila, da kot samostojni center ustanovi Nacionalni inštitut za otroške srčne bolezni (v nadaljevanju: NIOSB). Ta je bil formalno ustanovljen konec leta 2017, delno pa je začel delovati julija 2018.

Med tem je v začetku leta 2018 nekaj zdravnikov zapustilo delovna mesta v UKC Ljubljana, in sicer iz Kliničnega oddelka za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo in Službe za kardiologijo.

Na UKC Ljubljana navajajo, da so zdravniki množično zapuščali ta oddelek zaradi velike intenzivnosti in strokovno nadpovprečno odgovornega dela. Kot vzroke za njihov odhod pa navajajo tudi to, da so imeli občutek izpostavljenosti zaradi nerazumevanja in pogosto nekritičnega obravnavanja v javnosti v primeru otroške srčne kirurgije ter posledično tudi povečane občutljivosti in nezaupanja staršev bolnih otrok.

Meseca maja 2018 je generalni direktor UKC Ljubljana na 45. nujni seji Odbora za zdravstvo dejal in javno priznal, da gre pri programu za otroško kardiologijo za nacionalni problem: *»Uvodoma bi želel povedati, da problem, ki se pojavlja na otroški srčni kardiologiji, intenzivi in kirurgiji je zelo velik problem, je nacionalni problem s katerim se vodstvo Kliničnega centra praktično ukvarja že od nastopa svojega mandata, verjetno se zelo dobro spomnite kakšne težave so bile v začetku leta*

praktično v popolnem razpadu tudi otroške intenzive, ki se nekako v senci težav otroške kirurgije in kardiologije prav tako razpadala vsa ta leta in dokončno razpadla v mesecu februarju.«.

Takratna državna sekretarka na ministrstvu za zdravje dr. Ana Medved je na isti seji pojasnila, kako je ministrstvo zadevo uredilo: *»Se pravi v sklepu Vlade 21. 12. 2017 je bilo zapisano konkretno v ustanovnem aktu NIOSB, da začne ta zavod delovati do 1. julija letos, in s 1. julijem letos bo pričel delovati. Konkretno, prostori, oprema, dokumenti, konkretno. Torej skladno z aktom o ustanovitvi je bil NIOSB vpisan v sodni register dne 5. 3. 2018. S tem dnem se je zaposlila kot v.d. direktorice dr. Aleksandra Stjepanovič Vračar in je vršilka dolžnosti direktorja tega javnega zdravstvenega zavoda najkasneje do 19. 7. 2018. Izbrani so prostori v okviru UKC Ljubljana. Natančno so to prostori v predelu oddelka za kardiologijo oziroma službe za kardiologijo, en del intenzivne terapije, en del intenzivne nege kirurških operativnih strok, ki pač sprejema otroke. Pripravljeni so prostorski načrti za NIOSB z ocenami investicij za ureditev prostora in inštalacij, ker bomo pač en del intenzivne nege predstavili na službo za kardiologijo, da bomo lahko kadre bolj, bom rekla, učinkovito razporedili. Določena je potrebna oprema, izbrani so tudi že pač, potrebno bo opraviti nekaj dodatnih nakupov in se že tukaj v bistvu potekajo investicijski načrti za nakup te dodatne opreme. Potekajo aktivnosti nadgradnje in prilagoditve informacijskega sistema. Odprt je seveda račun. Pripravljen je delovni program NIOSB, na podlagi katerega potekajo dogovori z Zavodom za zdravstveno zavarovanje za pogodbeno razmerje in financiranje dejavnosti, kajti ta dejavnost se bo oddvojila od UKC Ljubljana in prenesla na program NIOSB. Pripravljen je tudi osnutek finančnega načrta za leto 2018.«.*

Bo besedah nekdanje državne sekretarke dr. Ane Medved je bilo delovanje NIOSB optimalno načrtovano in tudi v celoti pripravljeno na delovanje s 1. Julijem 2018.

Julija 2018 pa je ministrstvo za zdravje na svoji spletni strani zapisalo:

»...NIOSB je že zaposlil nosilce zdravstvene dejavnosti. Nadaljeval bo z zaposlovanjem zdravnikov, medicinskih sester in drugega zdravstvenega osebja, ki je potrebno za kakovostno in varno delovanje. NIOSB je javni zdravstveni zavod, zato bodo veljala enaka pravila kot v ostalih javnih zdravstvenih zavodih. Pravice delavcev ne bodo ogrožene. Posamezni strokovnjaki bodo delali tudi po podjemnih pogodbah, vendar le dokler NIOSB ne bo imel dovolj lastnih kadrov za varno in kakovostno obravnavo bolnikov. Dnevni honorarji so primerljivi s honorarji zdravnikov, ki prihajajo iz Prage. Priznani strokovnjaki iz tujine trenutno, preko NIOSB pomagajo UKC LJ, saj UKC LJ nima dovolj svojih strokovnjakov, da bi lahko zagotavljal varno in kakovostno

obravnavo otrok. Veseli smo in verjamemo, da so zadovoljni tudi člani podpisanih sindikatov, da je zdravnik iz Španije, ki ga je NIOSB v skrbi za varno obravnavo otrok "posodil" UKC Ljubljana, s privolitvijo staršev uspešno operiral otroka, ki se je rodil s prirojeno srčno napako. Kot smo že večkrat poudarili, bomo v NIOSB s pomočjo tujih strokovnjakov ne samo zagotovili varne in kakovostne obravnave otrok s prirojenimi srčnimi napakami, pač pa izobrazili zadostno število domačih strokovnjakov, da bodo poskrbeli za otroke rojene v Sloveniji in v širši regiji. Ko bo NIOSB deloval v skladu z mednarodnimi smernicami kakovosti in varne obravnave pacientov in ko bo primerno kadrovsko ter organizacijsko urejen, bo potreben razmislek ali ga je smiselno priključiti UKC Ljubljana...«.

V medijih smo lahko v avgustu 2018 v izjavah odgovornih na NIOSB zasledili informacije, da bodo že dogovorjene prihode tujih zdravnikov v UKC Ljubljana predstavili do prevzema celotnega programa zdravljenja otrok s srčnimi obolenji in s prirojenimi srčnimi napakami na NIOSB.

Predsednik sveta NIOSB prof. dr. Igor Gregorič je za STA 13. avgusta 2018 dejal, da NIOSB za sedaj še ne opravlja nikakršne dejavnosti, zato ni mogoče govoriti o koliziji dveh programov in dodal: "Mi danes še ne govorimo o optimalnem programu NIOSB, ker NIOSB programa ne izvaja.". Povedal je še, da ko bo NIOSB prevzel program, bo vsekakor optimalno organiziran.

Pri delovanju NIOSB naj bi se zapletlo že pri prenosu opreme in kadrov iz UKC Ljubljana na NIOSB. Kot so povedali v UKC Ljubljana, naj bi se s tem, ko bi določene kadre in opremo odstopili inštitutu, nedopustno ogrozili zdravljenje drugih otrok. Ker prenosa programa ni bilo, je ZZS zavrnil financiranje NIOSB za leto 2018. Vzrok naj bi bila pomanjkljiva dokumentacija, iz katere naj ne bi bilo razvidno, kako bi inštitut zagotavljal ustrezne prostore, opremo in kadre.

Je pa prejšnja vlada v odhajanju 30. avgusta 2018 iz državnega proračuna za delovanje NIOSB boleznih zagotovila dodatna sredstva v višini 1.703.273 evrov.

Iz UKC Ljubljana so sporočili, da so v zadnjih mesecih uspeli v njihovi bolnišnici stabilizirati večji del programa zdravljenja otrok s srčnimi boleznimi ter da so ponovno vzpostavili stabilno delovanje otroške intenzivne terapije. Dogovorili so sodelovanje s hrvaškimi intenzivisti, ki prihajajo v Ljubljano, zagotovljena je 24-urna pripravljenost pediatra kardiologa, še naprej pa sodelujejo tudi z bolnišnico Motol iz Prage.

Zdi se, da sta UKC Ljubljana in NIOSB ostala vsak na svojem bregu. Vlada, ustanoviteljica obeh zavodov pa nima rešitve za nastalo situacijo.

Zato predlagatelji zahteve za sklic nujne seje odbora menimo, da sta vlada in predvsem ministrstvo za zdravje pristojna, da za nastalo situacijo, ki jo je po našem mnenju ustvarilo tudi ministrstvo za zdravje v prejšnjem mandatu, v sodelovanju z UKC Ljubljana in NIOSB, podata konkretne predloge in akcijski načrt za razrešitev situacije.

II.

Predlagatelji nujne seje Odbora za zdravstvo predlagamo, da na nujno sejo odbora povabite:

- Sama Fakina, ministra za zdravje;
- Aleša Šabedra, generalnega direktorja UKC Ljubljana;
- prof. dr. Jadranko Buturović Ponikvar, dr. med., višjo svetnico, strokovno direktorico UKC Ljubljana;
- dr. Zdenko Čebašek-Travnik, dr. med., predsednico Zdravniške zbornice Slovenije;
- Braneta Dobnikarja, v. d. direktorja Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni;
- Prof. dr. Igorja Gregoriča, predsednik sveta Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni;
- Marjana Sušelja, generalnega direktorja ZZZS;
- dr. med. Sama Vesela, pediater kardiologa;
- mag. Gorazda Kalana, dr. med.

III.

Po opravljeni razpravi Odboru za zdravstvo predlagamo, da sprejme naslednje sklepe:

1. Odbor za zdravstvo poziva Vlado RS in Ministrstvo za zdravje RS, da Odboru za zdravstvo v roku 3 mesecev predstavi akcijski načrt na področju izvajanja programa otroške kardiologije v Sloveniji.

Priloge:

- Mednarodno poročilo (dostopno na: http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/zdravstveni_svet/Zdravstveni_svet_2015/7_2015_seja/9992-Porocilo_o_presoji_programa_otroske_srcne_kirurgije.pdf);
- Sklepi vlade;
- Poziv Varuha človekovih pravic RS k zagotovitvi primerne zdravstvene oskrbe otrok;
- Odgovor na poziv Varuha človekovih pravic RS za posredovanje dokumentacije in pojasnil v zvezi z ustanovitvijo in delovanjem NIOSB;
- Poslanska vprašanja na temo otroške srčne kardiologije (dostopno na: www.dz-rs.si poslanska vprašanja in pobude mandat 14 -18);
- Magnetogrami sej na temo otroške srčne kardiologije (dostopno na: www.dz-rs.si magnetogrami sej delovnih teles 14 -18 in magnetogrami sej državnega zbora 14 -18).

Vodja poslanske skupine,
Danijel Krivec